

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa

KARTA PRZEDMIOTU

Dane ogólne:

Nazwa przedmiotu:	Metodyka pracy profilaktyczno - wychowawczej w środowisku otwartym
Okres ważności karty:	ISE_P_PR_P_I_(2021-2024)
Forma kształcenia:	Studia licencjackie
Forma studiów:	stacjonarne
Profil studiów:	praktyczny
Kierunek studiów:	Pedagogika
Specjalność/Specjalizacja:	pedagogika resocjalizacyjna

Przedmiot realizowany:

Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Wartość % zajęć	Rygor zaliczenia	ECTS
1	1	ćw	15	80	zaliczenie z oceną	2
		w	15	20	zaliczenie	
	2	egz	0	80	egzamin	3
		w	15	0	zaliczenie	
		war	15	20	zaliczenie z oceną	
Razem			60			5

Jednostka prowadząca przedmiot:	Instytut Studiów Edukacyjnych
Koordynator:	magister Beata Gawłowska
Prowadzący zajęcia:	mgr Beata Gawłowska
Moduł, grupa przedmiotów:	MODUŁ SPECJALNOŚCIOWY
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	semestr: 1 - polski, semestr: 2 - polski
Przyporządkowanie zajęć/grup zajęć do dyscypliny naukowej/artystycznej	pedagogika (wiodąca), filozofia, językoznawstwo, nauki socjologiczne, psychologia

Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s - seminarium, lab - laboratoria, p - projekt, sk - samokształcenie, pr - praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp - zajęcia praktyczne

Dane merytoryczne

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:
Ogólna wiedza humanistyczna.
Cel przedmiotu
Podstawowym celem nauczania tego przedmiotu jest zapoznanie studentów z teoretycznymi i praktycznymi podstawami postępowania profilaktyczno - wychowawczego. Realizacja przedmiotu pozwala również na praktyczne zastosowanie metod, technik, form i środków w bezpośredniej pracy z wychowankami świetlic szkolnych, środowiskowych i terapeutycznych. Student uzyskuje również wiedzę i wskazówki dotyczące pracy z uczniem zagrożonym niedostosowaniem społecznym

Szczegółowe efekty uczenia się				
Lp.	Opis efektu uczenia się	Metoda realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzenia efektu uczenia się	Odniesienie do efektów dla modułu/specjalności/kierunku studiów
1	Definiuje, wymienia i wyjaśnia podstawowe pojęcia związane z metodyką profilaktyczno-wychowawczą.	M3 (Praca w grupach zadaniowych), M4 (Wykład konwersatoryjny), M6 (Burza mózgów)	Egzamin, Ocena odpowiedzi ustnej	K_W14, K_W15, K_W13
2	Student charakteryzuje strukturę świetlic terapeutycznych, środowiskowych i szkolnych.	M3 (Praca w grupach zadaniowych), M1 (Dyskusja)	Ocena udziału w dyskusji, Egzamin, Ocena odpowiedzi ustnej	K_W16, K_W19
3	Student proponuje metody pracy prof.-wych. z wychowankami z trudnościami adaptacyjnymi.	M4 (Wykład konwersatoryjny), M2 (Opracowywanie scenariusza zajęć)	Scenariusze zajęć, Ocena pracy w trakcie zajęć, Egzamin	K_W16, K_W19
4	Student wykorzystuje wiedzę teoretyczną do diagnozowania, projektowania i realizowania oddziaływań profilaktycznych.	M6 (Burza mózgów), M1 (Dyskusja)	Scenariusze zajęć, Ocena pracy w trakcie zajęć, Egzamin	K_U03, K_U05, K_U04, K_U02
5	Student samodzielnie zdobywa wiedzę, wypowiada się, prezentuje własne pomysły i argumentuje wybór metod, technik i form pracy z wychowankiem.	M7 (Studium przypadku)	Ocena pracy w trakcie zajęć, Egzamin, Ocena prac pisemnych/referatów, Ocena odpowiedzi ustnej	K_U09, K_U08, K_U06, K_U10, K_U13
6	Student dostrzega dylematy etyczne, konieczność przestrzegania zasad pracy w oddziaływaniach wychowawczych, potrafi prognozować przebieg i efektywność procesu.	M4 (Wykład konwersatoryjny), M5 (Metody symulacji)	Scenariusze zajęć, Egzamin, Ocena prac pisemnych/referatów	K_U09, K_U12, K_U14, K_U18
7	Student jest otwarty na nowe rozwiązania związane z realizacją działań profilaktyczno-wychowawczych. Potrafi dokonać samooceny własnych kompetencji.	M2 (Opracowywanie scenariusza zajęć), M1 (Dyskusja)	Ocena prac pisemnych/referatów	K_K03, K_K07, K_K01
8	Student jest świadomy konieczności postępowania zgodnego z zasadami i normami etycznymi w pracy prof.- wychowawczej.	M1 (Dyskusja)	Ocena odpowiedzi ustnej	K_K04
9	Student jest zdolny do odpowiedzialnej, właściwie zaprojektowanej i zorganizowanej pracy prof.- wychowawczej	M2 (Opracowywanie scenariusza zajęć)	Ocena odpowiedzi ustnej	K_K08, K_K02
Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)				
Dyskusja, Opracowywanie scenariusza zajęć, Praca w grupach zadaniowych, Wykład konwersatoryjny, Metody symulacji, Studium przypadku, Burza mózgów,				
Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się				
wiedza: - Scenariusze zajęć - Ocena odpowiedzi ustnej - Ocena pracy w trakcie zajęć - Egzamin - Ocena udziału w dyskusji umiejętności: - Scenariusze zajęć - Ocena odpowiedzi ustnej - Ocena prac pisemnych/referatów - Ocena pracy w trakcie zajęć - Egzamin kompetencje społeczne: - Ocena odpowiedzi ustnej - Ocena prac pisemnych/referatów				
Warunki zaliczenia				
Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest: obecność na zajęciach, uzyskanie oceny pozytywnej z zajęć ćwiczeniowych /warsztatowych, zaliczenie wykładów oraz pozytywny wynik egzaminu końcowego.				

Treści Kształcenia	
	Liczba godzin
Semestr: 1	
Forma zajęć: wykład	
Wykład wprowadzający: wyjaśnienie podstawowych pojęć związanych z przedmiotem. Zapoznanie z warunkami zaliczenia wykładów. Wychowanie jako podstawa działań profilaktycznych. Profilaktyka – pojęcia, cele, modele, poziomy i strategie oddziaływań profilaktycznych. Współczesne tendencje w profilaktyce: profilaktyka klasyczna i pozytywna. Czynniki ryzyka i czynniki chroniące w planowaniu oddziaływań profilaktycznych. Teoria resilience w profilaktyce społecznej. Metodyka pracy kuratora sądowego. Zakres pracy i obowiązków kuratora rodzinnego i karnego. Opiekuńcza, profilaktyczna i resocjalizacyjna rola pedagoga szkolnego.	15
Forma zajęć: ćwiczenia	
Zajęcia organizacyjne - charakterystyka programu. Zapoznanie z literaturą. Poinformowanie o formach egzekwowania wiedzy i umiejętności oraz o sposobach dokumentowania zajęć praktycznych. Definiowanie pojęć związanych z przedmiotem. Specyfika środowiska otwartego – pojęcie dziecko ulicy, dziecko ulicy na ulicy. Profilaktyczno-wychowawcza praca na ulicy. Oddziaływania profilaktyczne w pracy pedagogicznej na ulicy: streetworking, networking, partyworking. Nawiązanie współpracy ze świetlicami środowiskowymi, terapeutycznymi i szkolnymi. Analiza specyfiki ich struktur organizacyjnych. Wybrane formy pracy profilaktycznej w środowisku otwartym (zooterapia, arteterapia, choreoterapia...itd.) Kolokwium. Zaliczenie przedmiotu – wpis do indeksu.	15
Semestr: 2	
Forma zajęć: wykład	
Mediacja rówieśnicza jako metoda oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych w środowisku otwartym. Profilaktyka w systemie oświaty. Standardy i kierunki pracy profilaktycznej z rodziną. Profilaktyka w środowisku lokalnym. Analiza lokalnych systemów profilaktyki. Rekomendowane programy profilaktyczne - przegląd. Koncepcja sprawiedliwości naprawczej i mediacje dla nieletnich. Zaliczenie przedmiotu.	15
Forma zajęć: warsztaty	
Działalność profilaktyczna określonych placówek opiekuńczo-wychowawczych i innych instytucji. Działania profilaktyczno – wychowawcze szkoły a diagnoza potrzeb środowiska szkolnego. Indywidualna terapia pedagogiczna w pracy z wychowankiem i jego rodziną. Prezentacja indywidualnych projektów pracy z wychowankiem. Zaliczenie przedmiotu	15
Forma zajęć: egzamin	
1. Podstawowe pojęcia związane z przedmiotem: wychowanie, opieka, pomoc, samodzielność życiowa, profilaktyka, kompensacja, reedukacja, rehabilitacja, rewalidacja, potrzeba, sieroctwo, adopcja, diagnoza, potrzeba opiekuńcza, ratownictwo, socjalizacja, indywidualizacja, mentalizacja, empatia, afiliacja. 2. Wychowanie przez opiekę i wychowanie opiekuńcze. Cele pracy opiekuńczo-wychowawczej. 3. Analiza cech różnicujących wartości opieki i wychowania oraz różnych sposobów myślenia o opiece. 4. Zasady procesu opiekuńczo- wychowawczego. 5. Twierdzenia i dyrektywy formułowane w metodyce pracy opiekuńczo-wychowawczej. 6. Metody i formy pracy opiekuńczo – wychowawczej. 7. Planowanie pracy opiekuńczo- wychowawczej, organizacja warsztatu pracy pedagoga. 8. Formy opieki nad dzieckiem w Polsce(rodzina, wspomaganie rodziny, uzupełnianie rodziny,	0

zastępowanie rodziny). 9. Wspólne i specyficzne aspekty funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych. 10. Reaktywne zaburzenia więzi (RAD) u dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. 11. Opiekun-wychowawca i jego kompetencje warunkujące efektywną działalność opiekuńczo-wychowawczą. 12. „Pomaganie mężczy” – wypalenie i osłabienie sił u osób angażujących się w działania społeczne.	0
---	---

Literatura
Podstawowa
Kozaczuk Franciszek, Urban Bronisław , .Profilaktyka i resocjalizacja, Wyd. WS, Rzeszów 1996
Rybczyńska Dorota, Ciągłość i zmiana w obszarze profilaktyki społecznej i resocjalizacji, Impuls, Kraków 2003
Sałasieński M., Badziukiewicz B, Vademecum pedagoga szkolnego, WSiP, Warszawa 2003
Sołtysiak Teresa, Latoś Agnieszka (red.), Działalność profilaktyczna i resocjalizacyjna w środowisku otwartym, instytucjach wychowawczych poprawczych oraz karnych, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2010
Szymańska Joanna, Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2015
Śliwa Sławomir, Profilaktyka pedagogiczna, Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu, Opole 2015
Uzupełniająca
Kustra Czesław, Fopka-Kowalczyk Małgorzata, Profilaktyka społeczna i resocjalizacja w środowisku otwartym. , AKAPIT Wydawnictwo Edukacyjne , Kraków 2013
Pospiszyl Irena, Konopczyński Marek (red.), Resocjalizacja w stronę środowiska otwartego, Pedagogium Wyższa Szkoła Nauk Społecznych, Warszawa 2007

Sposób określenia liczby punktów ECTS		
Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się	Obciążenia studenta [w godz.]	
Zajęcia dydaktyczne	60	
Samokształcenie	0	
Praca własna studenta	65	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	125	
Liczba punktów ECTS		
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu	5	
Bezpośredni kontakt z nauczycielem	L. godzin	ECTS
	60	2,4

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.